

16/12

18/12

Svenska Dagbladet om munkorgar

I onsdagens nummer riktar Svenska Dagbladet ett angrepp mot Dagens Nyheters uttalande att utrikesministern manat pressen till tystnad i utrikesfrågan till dess de skandinaviska förhandlingarna avslutats. "Vid den enda kontakt som utrikesministern under hösten haft med pressen, nämligen den 23 oktober, utfärdades ingen mörkläggningsorder från hans sida, vilket väl även en vid tillfället närvarande representant från DN kan betyga." Sätillvida har Svenska Dagbladet rätt som någon mörkläggningsorder ej utfärdats — den svenske utrikesministern har ej rätt att ge order åt pressen, en sådan order skulle aldrig åtydas av svensk press (utom möjligen av Svenska Dagbladet med dess olyckliga ambition att spela Times av förkrigsmodell), och Dagens Nyheter har aldrig förebrätt hr Undén sådana kasernfasoner. Men vad som skett är att pressen anmodats till tystnad — vilket just Dagens Nyheter vid den omnämnda presskonferensen närvarande representant kan betyga.

Svenska Dagbladet nöjer sig inte med en förfelad dementi, tidningen framför också en falsk anklagelse. Hr Ohlin skulle ha lagt munkorg på Dagens Nyheter före valen för att undvika debatt om utrikespolitiken. Det är helt enkelt osant. Intet försök i den riktningen har förekommit, men väl har Dagens Nyheter under valstriden, av skäl som på förhand utförligt redovisats, ansett utrikesdebatten böra vila. Att hr Ohlin skulle springa med order till Dagens Nyheter ter sig för oss som en fantastisk tanke — ehuru den av Svenska Dagbladet uppfattas som helt naturligt.

Svenska Dagbladet har motsvarat alla anspråk på återhållsamhet eller mörkläggnings i utrikespolitiken — inte genom tystnad, utan genom att yttra sig i så skilda riktningar eller så oartikulerat att resultatet är likvärdigt med stumhet. Även den senaste aktionen tycks vara ett utslag av denna vilja att agera utan att ta ställning.

Repliker i trångmål

Annå för ett halvt år sedan avvisade isoleringspolitikens försvarare med lugn nonchalans tanken att en samverkan med väststaterna vore det enda medlet att på en gång trygga freden och friheten. Deras ton har sedan — i den mån de yttrar sig — på ett tilltalande sätt förändrats. De svenska socialdemokraterna kan exempelvis inte gärna avvisa den linje, som deras partivänner från Norge till Italien ivrigt verkar för, med beskyllningar för dårskap eller krigshets. De blir tvungna att ingå på sakliga resonemang. Men då deras sak är svag, sökes alltför ofta en utväg i klara feltolkningar av motståndarnas argument och i repliker vid sidan av kärnpunkten.

Ett par exempel för dagen. Aftontidningen påstår att ett löfte om hjälp från USA förutsätter löfte från vår sida att på USA:s sida gå med i varje storkrig; "det argument som den ensidiga amerikanska garantin tidigare utgjorde har lagts undan", skriver tidningen. Det är komplett felaktigt. Vandenbergresolutionen, till vilken Aftontidningen hänvisar, går tydligt ut på att USA skall hjälpa angripna statsgrupper utan att dessa förpliktas till en motsvarande aktion. Det är något av en skandal att en stor svensk tidning fortfarande är okunnig om den i början av sommaren antagna Vandenbergresolutionen, ett av de märkligaste beslut som någonsin fattats av den amerikanska kongressen. Att Sverige eller Norden generellt skulle lova att hjälpa USA vid försvars- eller anfallskrig är en tanke som säkert inte någon i saken insatt person snuddat vid.

Morgon-Tidningen har i stället inriktat sig på kritik av den sensationella Gallupundersökningen om svenska folkets ställning till samverkan. Den börjar härvid med ett allmänt försök att misstänkliggöra Gallupinstitutet, en metod som ständigt anlitats då detta institut — med dess objektiva inriktning och av framstående vetenskapsmän kontrollerade teknik — inte ger resultat som passar regeringspartiet. De reflexioner som härvid görs är lika gamla som de vetenskapliga opinionsundersökningarna över huvud; vederbörande författare tycks ha råkat läsa någon uppsats från debattens första stadium och framför med upptäckarglädje dessa uttjanta synpunkter.

Man nöjer sig dock inte med detta försök att komma förbi saken, man inser att det inte duger. Vad som sägs i det följande visar att de uppgifter som till en början påstås vara värdelösa tas högst allvarligt. De ansträngningar som görs för att reducera Gallupresultatens betydelse är lika intensiva som egenartade.

Sälunda förklarar tidningen att det ej är säkert att de vid Gallupundersökningen tillfrågade grundat sin uppfattning på riktiga sakupplysningar. Därmed menas inte det självfallna att en fullständig bild av alla på frågan inverkan omständigheter inte står de tillfrågade till buds — den reflexionen kan göras om alla människors ställningstagande i alla frågor. Vad tidningen menar framgår av det följande, där det "riktiga" sakläget karaktäriseras utifrån tidningens egen uppfattning — en uppfattning som gör samverkan orimlig. Men tvisten består ju till väsentlig del just däri att skilda meningar om sakläget föreligger! Konsekvensen blir alltså att endast de som har samma mening som Morgon-Tidningen är väl informerade — alla andra pratar i vädret. Tidningen har valt samma tröstegrund som högern efter valet: Vi har rätt, men det förstår inte folket. Resonerar man så, är det lätt att rycka på ax-

larna åt både opinionsundersökningar och val.

I fortsättningen sägs att riksdagen inte kan byta mening på grund av opinionsundersökningen. Nej, det begär ingen människa. Vad som begärs är att man inte i fortsättningen liksom hittills skall förklara sig hålla på isoleringspolitiken därför att folket kräver det. Det argumentet har varit det oftast och bestämdast framförda. Nu är det underkänt, Morgon-Tidningen får i stället tala om folkopinionens osäkerhet och riksdagens konstitutionella makt att besluta. Man förstår väl dess missnöje över att tvingas till en så total frontförändring.